

ήταν ότι ακόμα περισσότεροι άνδρες αιφνιδιάστηκαν και συνελήφθησαν αιχμάλωτοι.

Η μεγαλύτερη ατυχία ήταν η σύλληψη του λοχαγού Clark-Hall, ο οποίος, με τον σηματοφόρο του, ήταν έτοιμος να κατεβεί στην προκυμαία. Από εκείνη τη στιγμή, η δυσκολία της επικοινωνίας με το Ναυτικό έμελλε να είναι το ζωτικότερο πρόβλημα της εκκένωσης.

Δύο Νεοζηλανδοί αξιωματικοί, ο υπολοχαγός Daniel και ο ανθυπολοχαγός Willis, οδηγώντας τους άνδρες τους στην προκυμαία, είχαν μεταβεί στο αρχηγείο του MacDuff, στον παραλιακό δρόμο (ΣτΜ. σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα, στον χώρο δυτικά της εκκλησίας της Ανάστασης). Επιστρέφοντας από έναν από τους παράλληλους δρόμους, είδαν σε απόσταση στρατιώτες με γκριζες στολές, αλλά θεώρησαν ότι ήταν κάποιοι από τους Γιουγκοσλάβους -μέχρις ότου ένας Γερμανός εμφανίστηκε από μια πόρτα με ένα αυτόματο και τους οδήγησε στην περιοχή του Τελωνείου, ήδη γεμάτη με αιχμάλωτους, φορτηγά και θωρακισμένα οχήματα.

Μέχρι τότε, ωστόσο, οι Γερμανοί είχαν συνειδητοποιήσει ότι διέτρεχαν μεγάλο κίνδυνο. Ανέκριναν τους αιχμάλωτους σχετικά με την ώρα άφιξης της νηοπομπής ήθελαν να ξέρουν πόσοι άνδρες ήταν στην άλλη άκρη της προκυμαίας και όταν φάνηκαν σημάδια για ενδεχόμενη αντεπίθεση έγιναν πολύ ανήσυχοι. Οι αιχμάλωτοι οδηγήθηκαν τότε πίσω προς την πόλη, μέσω της γέφυρας στην εθνική οδό (ΣτΜ. στην οδό Αθηνών) όπου ανέμεναν τα οχήματα από το κυρίως σώμα της φάλαγγας.

Η ΑΦΙΞΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

Ενώ συνέβαιναν όλα αυτά, η άφιξη των εχθρικών δυνάμεων είχε γίνει γνωστή στους χιλιάδες που ήταν συγκεντρωμένοι στους ελαιώνες.

Όταν οι πρώτες αναφορές έφθασαν στα διάφορα αρχηγεία, οι ανώτεροι αξιωματικοί έδειξαν μια τάση να επιτιμήσουν τους πληροφοριοδότες για το θράσος τους. Αλλά ένας αξιωματικός-σύνδεσμος, που είχε διαταχθεί να μεταβεί στο 4ο Ουσάρων, επέστρεψε και δήλωσε ότι ο δρόμος μέσα από την πόλη έχει αποκλειστεί από τον εχθρό οδηγού φορτηγών που επέστρεφαν από την περιοχή του νοσοκομείου φώναζαν ότι υπήρχαν Γερμανοί στην πόλη πιο συχνές ριπές πολυβόλου ακούγονταν και μπορούσε κανείς να δει στρατιώτες να τρέχουν στην ασφάλεια των ελαιώνων.

Το επόμενο στάδιο της εμπλοκής, δεν μπορεί να ειπωθεί με επαρκή ακρίβεια, αλλά η πρώτη σοβαρή αντίσταση φαίνεται ότι προήλθε από τον ταγματάρχη B. Carey του 3ου Βασιλικού Συντάγματος Τεθωρακισμένων (3 Royal Tank Regiment), ο οποίος με τον ταγματάρχη Pemberton, των

Διαβιβάσεων (Royal Signals), βάδιζε προς το λιμάνι, όταν στρατιώτες των συμμάχων επιτέθηκαν κατά μήκος της προκυμαίας. Ο Pemberton επέστρεψε για να ενημερώσει τον ταξίαρχο Parrington. Ο Carey, μαζεύοντας ένα οπλοπολυβόλο Bren, πέρασε τις επόμενες δύο ώρες στην παραλία, νότια του δρόμου, πυροβολώντας εναντίον των γερμανικών πυροβόλων στην αποβάθρα και ενθαρρύνοντας όσους στρατιώτες των συμμάχων ήθελαν να πολεμήσουν.

Περίπου την ίδια ώρα, ο αντισυνταγματάρχης H.H.E. Geddes, από το Βασιλικό Σώμα Εφοδιασμού (Royal Army Service Corps), και ο αντισυνταγματάρχης J.P. Robinson, του 8ου Ουσάρων (8 Hussars), πλησίαζαν την προκυμαία. Οι ριπές πολυβόλων και οι αναφορές από τους άνδρες που έτρεχαν να καλυφθούν, σύντομα τους έπεισαν ότι ο εχθρός είχε φτάσει στην προκυμαία. Αποφάσισαν ότι σίγουρα είχε γίνει ρίψη αλεξιπτωτιστών κανείς από τους δύο δεν σκέφτηκε ότι ο εχθρός θα μπορούσε να έχει φθάσει οδικώς στην Καλαμάτα. Ο Geddes προωθήθηκε με ό,τι στρατεύματα μπορούσε να συγκεντρώσει, συντάχθηκε με τον Carey και ενημερώθηκε σχετικά με τις θέσεις των Γερμανών. Στη συνέχεια επέστρεψε στους ελαιώνες και από εκεί οργάνωσε περιπόλους για να καθαρίσει τους δρόμους, τόσο στην ενδοχώρα, όσο και παράλληλα με το παραλιακό μέτωπο. Η πλειονότητα των στρατιωτών ήταν Νεοζηλανδοί, Αυστραλοί και Βρετανοί, κάποιοι με επικεφαλής υπαξιωματικούς, άλλοι με αξιωματικούς.

Η μικρή αυστραλιανή δύναμη, αν και με ελλιπή οπλισμό, ήταν εξ ίσου δραστήρια. Ο αντισυνταγματάρχης Harlock οργάνωσε περιπόλους, ενώ ο λοχαγός A.W. Gray έστειλε μια διμοιρία με Νεοζηλανδούς και οδήγησε μία άλλη κατά μήκος της παραλίας.

Μια άλλη εστία αντίστασης -ίσως η σημαντικότερη-, ήταν το Νεοζηλανδικό Τάγμα Υποστήριξης, η βάση του οποίου είχε εγκατασταθεί από τον ταγματάρχη MacDuff στον παραλιακό δρόμο. Πριν αρχίσει η κανονική μάχη, οι υπολοχαγοί O' Rorke και Rhind είχαν σταλεί για να διαπιστώσουν αν οι λόχοι προκάλυψης βρίσκονταν στη θέση τους. Σύμφωνα με τις διαταγές που είχαν, ο λοχαγός Simmonds με τους άνδρες από τον Β' Λόχο, ο υπολοχαγός D.R. Brickell και διμοιρία του και ο υπολοχαγός J.W. Moodie από το αρχηγείο του τάγματος, μετέβησαν για να καλύψουν το δρόμο Σπάρτης και την ανατολική έξοδο από την πόλη (ΣτΜ. οδός Λακωνικής;). Ειδοποιημένοι από στρατιώτες σε φορτηγά, οι οποίοι φώναζαν "Οι Τζέ-ρηδες (ΣτΜ. βρετανική έκφραση για τους Γερμανούς στρατιώτες) είναι στην πόλη" και από Έλληνες που φώναζαν "Γκερμάνια", η ομάδα έφθασε υποψιασμένη στο σταυροδρόμι. Καθοδηγημένοι από τον Moodie, ο οποίος

γνώριζε την πιο σύγχρονη τεχνική της οδομαχίας, γκρέμισαν διάφορους τοίχους και προετοίμασαν θέση άμυνας. Την ίδια ώρα, ο υπολοχαγός F.G. Sprackman είχε σταλεί από τον ταγματάρχη MacDuff να ανακαλύψει τους υπεύθυνους για τις ριπές αυτόματων όπλων που ακούγονταν: "Εάν είναι Έλληνες να τους κάνουν να βγάλουν στο σκαμμό αν είναι Γερμανοί να μάθουν πού ήταν". Στη γέφυρα κατέλαβε ένα γερμανικό αυτοκίνητο, ο οδηγός του οποίου οδηγήθηκε πίσω στην παραλία για ανάκριση. Λίγο αργότερα, ένα φορτηγό που ρυμουλκούσε ένα βαρύ πυροβόλο και στη συνέχεια ένα καμιόνι προσέγγισαν το μπλόκο, αλλά ριπές υποχρέωσαν τους οδηγούς τους να απομακρυνθούν βιαστικά κάνοντας ζγκ ζαγκ. Μετά από αυτό η ομάδα δεν είχε άλλες οχλήσεις οι ήχοι σφοδρής μάχης ακούγονταν από το λιμάνι, αλλά τελικά έπαψαν και γύρω στα μεσάνυχτα οι άντρες διατάχθηκαν να επιστρέψουν στις παραλίες, όπου πλήθος στρατιωτών συγκεντρώνονταν για την αναμενόμενη επιβίβαση.

Εν τω μεταξύ οι O' Rorke και Rhind, κατά τη μετακίνησή τους προς το κέντρο της πόλης, είχαν ακούσει ριπές και είχαν δει Γερμανούς στην περιοχή προς τα δυτικά, όπου έπρεπε να έχει εγκατασταθεί ο Α' Λόχος. Επέστρεψαν στη διασταύρωση, συγκέντρωσαν περί τους 20 Νεοζηλανδούς και Αυστραλούς, και κινήθηκαν προς τον εχθρό, ο Rhind από την πλευρά της παραλίας και ο O' Rorke μεσόγεια, από τον αμέσως παράλληλο με αυτόν της παραλίας δρόμο (ΣτΜ. την Σανταρόζα).

ΜΑΧΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΟΥΡΟΥΠΟ

Αρχισε να πέφτει το σούρουπο και επικρατούσε απελπιστική σύγχυση στους γεμάτους στρατιώτες ελαιώνες. Αν ένας στρατιώτης ήθελε να πολεμήσει μπορούσε να το κάνει -αν δεν ένιωθε και τόσο σίγουρος, πολύ απλά μπορούσε να παραμείνει με τους χιλιάδες ανήσυχους συναδέλφους του. Παρ' όλα αυτά, χάρις στις προσπάθειες των Geddes, Harlock και MacDuff, πολλοί είχαν ήδη ξεσηκωθεί για να πολεμήσουν ή επρόκειτο να το πράξουν. Οι αξιωματικοί και οι στρατιώτες δεν ήταν όλοι γνωστοί μεταξύ τους, έτσι είναι αδύνατο να καταγραφούν τα ονόματα πολλών που συμμετείχαν στην πραγματική μάχη.

Αλλά είναι γνωστό ότι από αυτή την περιοχή μετείχαν διάφορες ομάδες με επικεφαλής τους υπολοχαγούς Canavan, Simpson, Watt, Davies, Buckleton, Fay και Harris. Κινούμενοι στις ανατολικές παρυφές της πόλης, έφτασαν στους πίσω από τον παραλιακό δρόμους και πλησίασαν την αποβάθρα από το βορρά.

Πριν από αυτές τις ομάδες, όμως, προηγήθηκε μια άλλη που συγκρότησε και τέθηκε επικεφαλής της ο λοχίας Hinton, από το 20ο Τάγμα. Ακούγοντας τους ήχους από τα πυρά,

μετέβη στη βάση της μονάδας του και προσπάθησε να ανακαλύψει τι συνέβαινε. Αδυνατώντας να πάρει κάποια απάντηση μέσα στη γενική σύγχυση, κινήθηκε στον παραλιακό δρόμο προς την πόλη και στη συνέχεια, έρποντας, προς τη θέση οπλοπολυβόλου του ταγματάρχη Carey, κοντά στην παραλία (ΣτΜ. στη νότια πλευρά της Ναυαρίνου, στη συμβολή της με την Ηρώων). Με εξασφαλισμένα τα πυρά κάλυψης από τον Carey γύρισε πίσω, συγκέντρωσε περί τους 12 Νεοζηλανδούς και κινήθηκε στον παραλιακό δρόμο για να ασχοληθεί με το βαρύ πυροβόλο που μόλις είχε ανοίξει πυρ. Όταν πύκνωσαν τα πυρά των πολυβόλων, η ομάδα στράφηκε βόρεια, σε παράλληλο δρόμο με αυτόν της παραλίας, κινούμενη πλέον σε έναν δρόμο ένα με δύο τετράγωνα βόρεια της προκυμαίας (ΣτΜ. την οδό Κορώνης, σύμφωνα με το σχεδιάγραμμα) και στη συνέχεια και πάλι νότια (ΣτΜ. μέσω της Μαιζώνος). Σε αυτό το δρόμο ο Hinton εγκατέστησε μία θέση πολυβόλου για να καλύψει την ανατολική και τη βόρεια πρόσβαση (ΣτΜ. στο σχεδιάγραμμα η θέση αυτή φαίνεται ότι ήταν στη συμβολή της Κανάρη με τη Ναυαρίνου, όπου προφανώς κατέληξε η ομάδα των Νεοζηλανδών, μέσω της Σανταρόζα).

Σε αυτό το στάδιο φαίνεται ότι υπήρξε μια παύση στην προώθηση. Οι ομάδες που οργανώθηκαν από τον MacDuff κατέφθαναν από διάφορους δρόμους για να παράσχουν υποστήριξη, αλλά στο όλο σκηνικό επικρατούσε απίστευτη σύγχυση. Όλα ήταν σκοτεινά εκτός από τις ριπές των τροχιοδεικτικών και μερικές σκόρπιες φωτοβολίδες εκρήξεις βλημάτων όλμων μεμονωμένοι Γερμανοί κρυμμένοι σε εξώπορτες σπιτιών άνοιγαν πυρ, τραυματίζοντας έτσι αρκετούς άνδρες, συμπεριλαμβανομένων του O' Rorke και του λοχία Hesson και, πιο σημαντικό από όλα, δεν υπήρχε γενική διοίκηση. Παρά τις δυσκολίες αυτές, εξαπολύθηκε επίθεση νότια προς την προκυμαία. Ο Canavan και ένας Αυστραλός λοχίας με την ομάδα τους κάλυπταν τον δρόμο στον οποίο είχαν σταθμεύσει τα γερμανικά φορτηγά εφοδιασμού. Ο Hinton, υποστηριζόμενος από τα πυρά του στρατιώτη A.M. Jones, κινήθηκε προς έναν νοτιότερο δρόμο, παρενοχλούμενος από θέσεις πολυβόλων και έφθασε στην προκυμαία κοντά στο πιο προωθημένο από τα δύο βαρέα πυροβόλα (ΣτΜ. στη συμβολή Μαιζώνος και Ναυαρίνου).

Στο μεταξύ ο Rhind, με την υποστήριξη πυρών από την ομάδα του Carey στον παραλιακό δρόμο, είχε οδηγήσει την ομάδα του -από οικοδομικό τετράγωνο σε οικοδομικό τετράγωνο- κατά μήκος της προκυμαίας, έως ότου συνάντησε αυτούς που κατέφθαναν από τους πλευρικούς δρόμους. Ενώ ανασυγκροτούνταν, ένα φορτηγό ανέβηκε το δρόμο προς τις γερμανικές θέσεις, φορτωμένο με Νεοζηλανδούς και Αυστραλούς στρατιώτες.